

FABIEN ÖCKTO LAMBERT

HOLA!

PLANETA

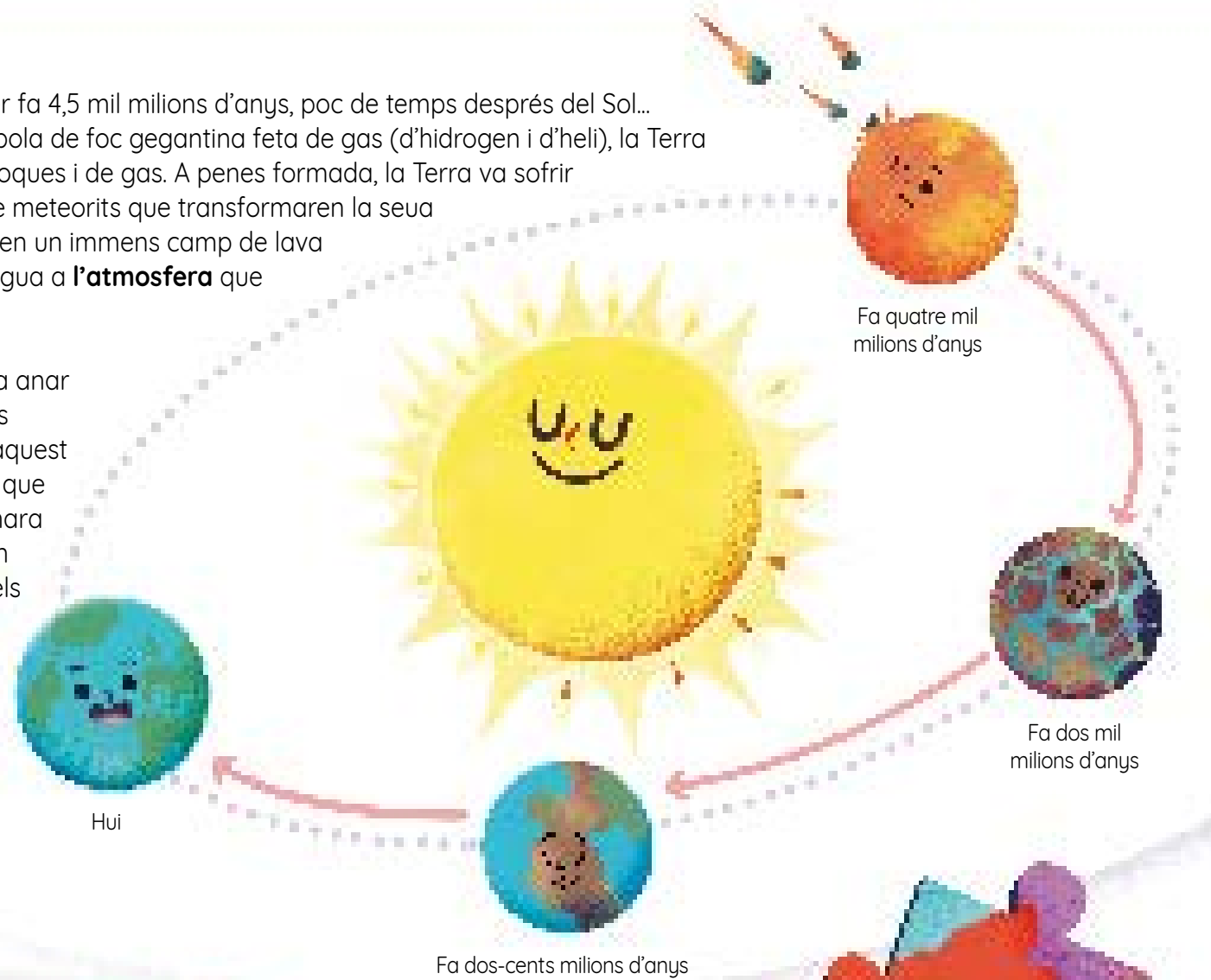
edicions
bromera

HOLA, PLANETA!

UN GRAN BEBÉ...

El nostre planeta va nàixer fa 4,5 mil milions d'anys, poc de temps després del Sol... Mentre que el Sol és una bola de foc gegantina feta de gas (d'hidrogen i d'heli), la Terra es va formar a partir de roques i de gas. A penes formada, la Terra va sofrir un bombardeig massiu de meteorits que transformaren la seua superfície i la convertiren en un immens camp de lava que projectava vapor d'aigua a l'**atmosfera** que l'envoltava.

A poc a poc, la Terra es va anar refredant i va formar unes «crostes» sòlides. A més, aquest refredament va provocar que aquest vapor d'aigua tornara en forma de pluja, i es van crear d'aquesta manera els oceans. Com les peces d'un puzzle gegantí, els continents i els oceans encara s'han de moure durant milions d'anys per a arribar a la configuració que coneixem actualment.

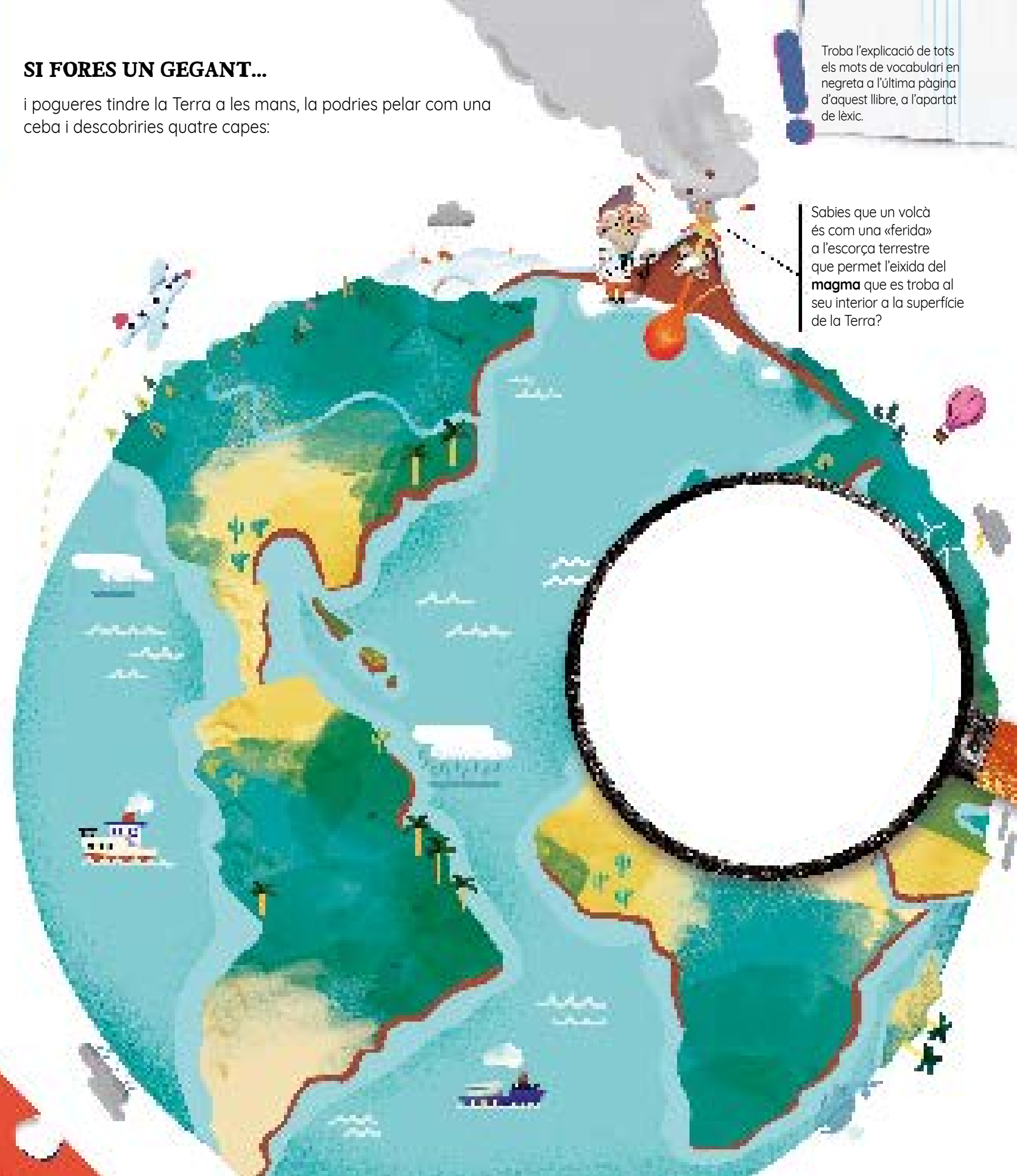

SI FORES UN GEGANT...

i pogueres tindre la Terra a les mans, la podries pelar com una ceba i descobriries quatre capes:

! Troba l'explicació de tots els mots de vocabulari en negreta a l'última pàgina d'aquest llibre, a l'apartat de lèxic.

Sabies que un volcà és com una «ferida» a l'escorça terrestre que permet l'eixida del **magma** que es troba al seu interior a la superfície de la Terra?

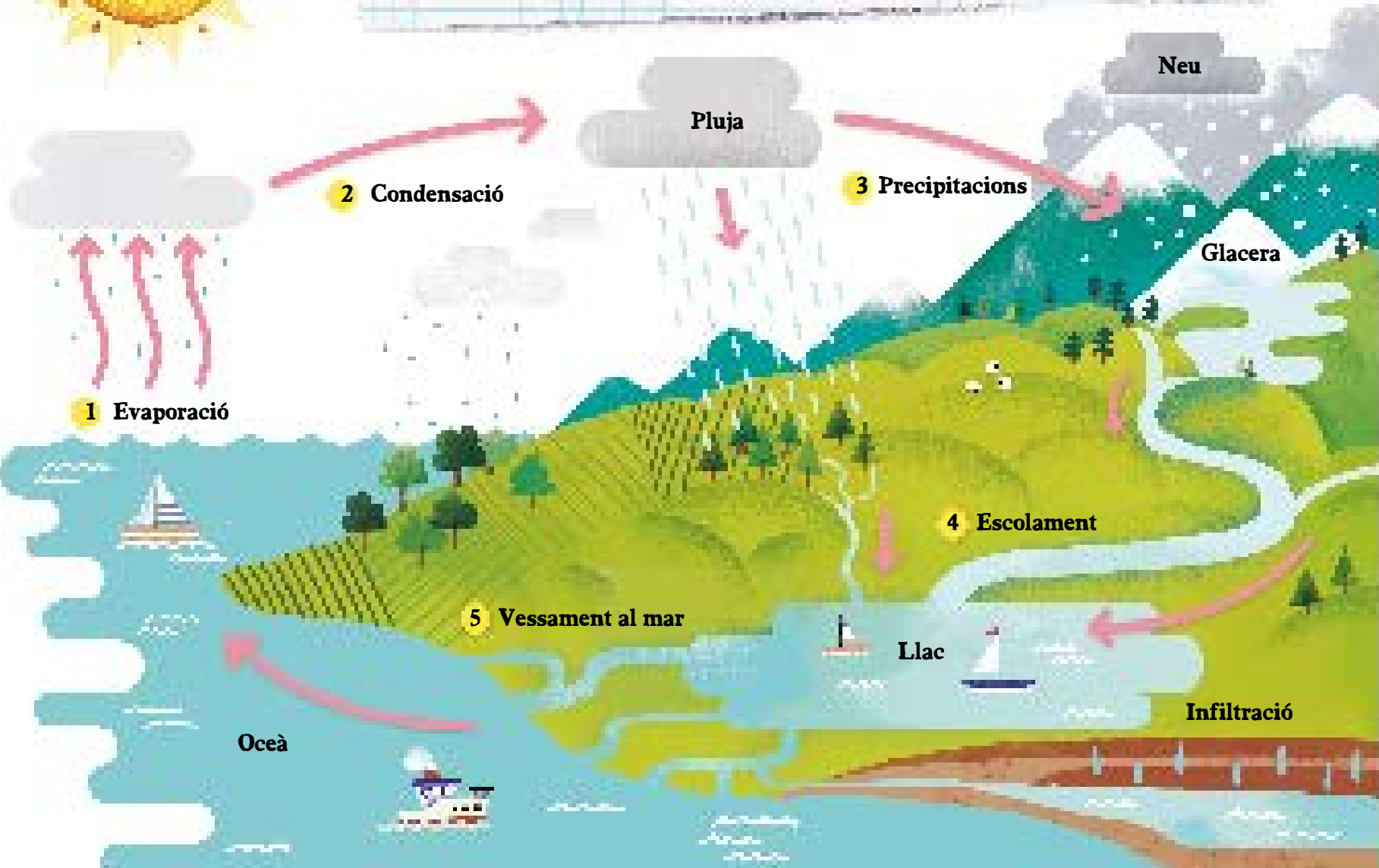
L'AIGUA ÉS LA VIDA!

Sabies que a ta casa s'amaga un verdader tresor?
Sols necessites obrir una aixeta i un líquid et caurà entre els dits... l'aigua!
I, en efecte, es tracta d'un «tresor».

EL CICLE DE L'AIGUA

Al nostre planeta, l'aigua no para mai de circular. Passa per diferents estats:

- sòlid a les glaceres, al cim de les muntanyes, a la neu, al granissol...
- líquid als rius, als llacs, als oceans, a la pluja...
- gasós en forma de núvols, de boira, de vapors...

ELS ICEBERGS

10%

90%

Els icebergs són enormes blocs d'aigua dolça gelada que es desprenen de les glaceres polars. Únicament un 10% d'un iceberg es troba per damunt de la superfície de l'aigua. El 90% restant és invisible per als vaixells.

INFO divertida!

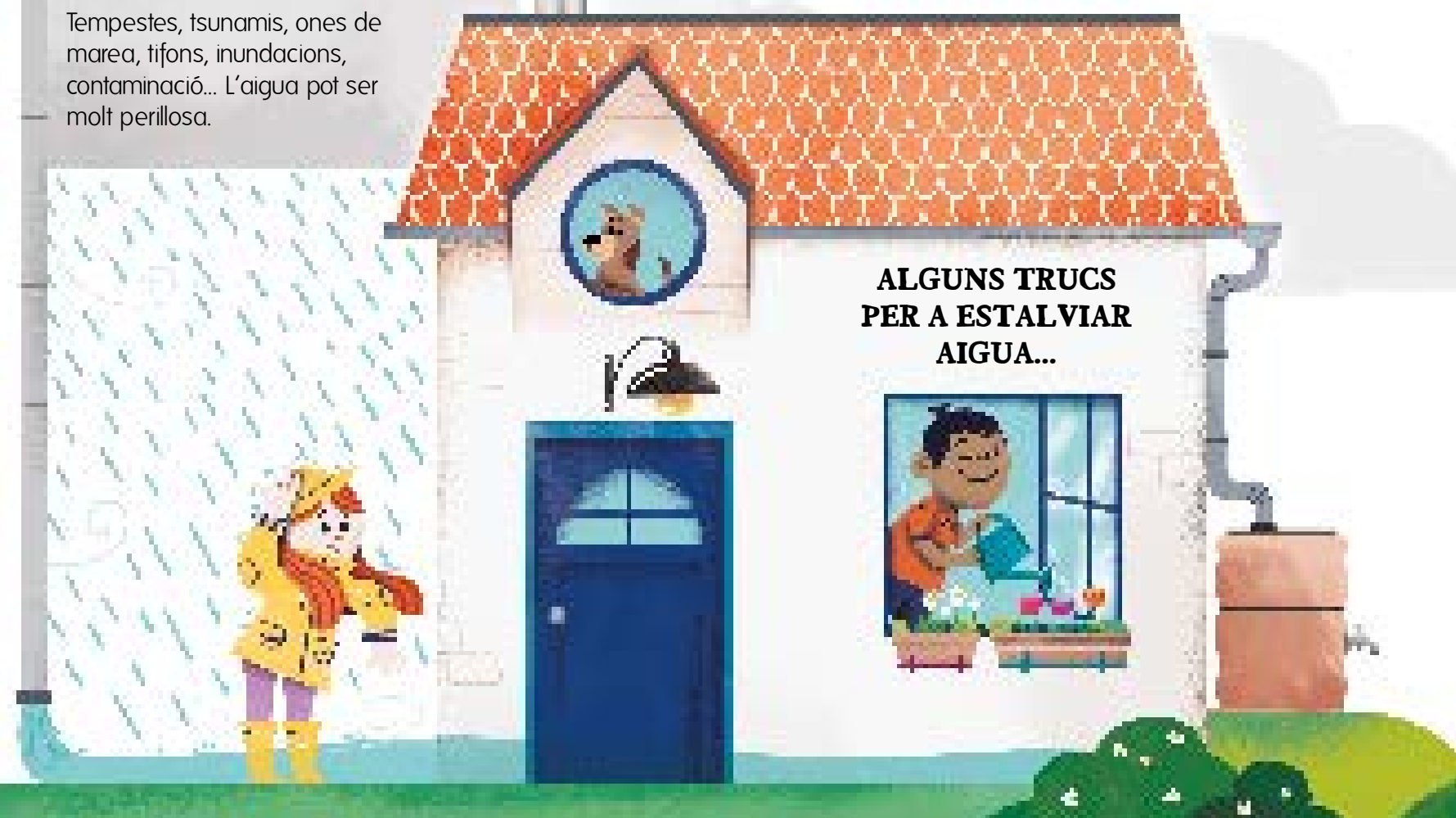
El peresós és tres vegades més ràpid a l'aigua que a la terra i pot aguantar la respiració fins a 40 minuts!

No tots estem en igualtat de condicions pel que fa a l'aigua... Mentre que a Europa omplim piscines, a algunes poblacions de l'Àfrica han de caminar durant quilòmetres cada dia per a trobar un poc d'aigua.

DE VEGADES L'AIGUA MATA...

Tempestes, tsunamis, ones de marea, tifons, inundacions, contaminació... L'aigua pot ser molt perillosa.

ALGUNS TRUCS PER A ESTALVIAR AIGUA...

LA BATALLA DE LES ENERGIES

El cotxe que et porta a l'escola, la tauleta tàctil amb què jugues, l'ordinador de la mare...

Tots aquests objectes que ens envolten necessiten **energia** per a poder funcionar. Existeixen diferents tipus d'energia classificats en dues grans famílies:

LES ENERGIES FÒSSILS

S'anomenen així perquè són el resultat de la descomposició molt lenta de vegetals fa molts milions d'anys. En general, es troben enterrades a molta profunditat, no són il·limitades i són molt difícils d'extraure. Quan es cremen, contaminen l'aire i són la causa principal de l'**escalfament global**.

EL CARBÓ

És una roca combustible de color negre que s'extrau a les mines. Es va formar fa aproximadament 350 milions d'anys per l'acumulació de vegetals deshidratats.

EL GAS NATURAL

Es troba en bosses sota terra i de vegades a les roques. En aquest cas es tracta de gas d'esquist. La seua extracció suposa un gran risc de contaminació del subsòl.

EL PETROLI

Aquest líquid negre, espès i greixós s'extrau de les profunditats del sòl gràcies a les torres de perforació. Després, el petroli es transforma a les refineries.

LES ENERGIES RENOVABLES

Aquestes energies es renoven de manera natural, és a dir, són capaces de funcionar il·limitadament en el temps i la taxa de pol·lució global que generen és mínima.

Les 3 principals són:

L'ENERGIA HIDRÀULICA: LA FORÇA DE L'AIGUA

La utilitzem des de fa molt de temps amb els rodets disposats al llarg dels rius. Posteriorment, la demanda d'energia ha augmentat fins al punt que l'ésser humà ha construït preses i centrals hidroelèctriques. L'aigua es canalitza a través de conductes i acciona les turbines que produeixen el corrent elèctric.

L'ENERGIA SOLAR: LA MÀGIA DEL SOL

L'explorem des de fa temps. El Sol ens dona calor i llum i nosaltres captem els seus rajos gràcies a les plaques solars. Algunes plaques permeten produir electricitat, d'altres escalfar l'aigua, etc.

L'ENERGIA EÒLICA: EL PODER DEL VENT

Una hèlice és una roda amb pales unida a dalt d'un pal, que recorda un poc els molins antics. Situades als «corredors» ventosos, han aparegut un gran nombre de camps eòlics en els últims anys. L'energia del vent es transforma en energia elèctrica gràcies a l'ajuda d'un generador.

I l'energia nuclear?

